

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

МАТЕРІАЛИ

XII Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

ОДЕСА-2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

**кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної
діяльності**

МАТЕРІАЛИ

XII Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

(Одеса, 18-19 квітня 2024 року)

Одеса -2024

УДК: 37+316.61

Освіта та соціалізація особистості. *XII Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених* (Одеса, 18-19 квітня 2024 р.) 111 с.

Рецензенти:

Пальчинська Мар'яна Вікторівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри соціально-гуманітарних наук Державного університету інтелектуальних технологій та зв'язку.

Орленко Ірина Миколаївна - доктор філософії, завідувачка Одеського обласного ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти КЗВО «Одеська академія безперервної освіти» Одеської обласної ради.

Збірник матеріалів Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Освіта та соціалізація особистості» вміщує матеріали, які досліджують освіту ХХІ століття, інновації та перспективи розвитку; стан та проблеми реформування системи української освіти; філософію освіти перед викликами сучасності; молодь в освітньому просторі: механізми соціалізації та самореалізації; соціальну адаптацію особистості в умовах суспільних трансформацій; ціннісні орієнтири та культурні практики особистості в українському суспільстві та розглядаються девіації та суспільні рухи у соціальному просторі сучасної України. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, здобувачів освіти.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», протокол № 17 від 27 червня 2024 р.

social and political sphere. In our opinion, the predominance of feelings over reason is characteristic not only of Ukrainians, but of all Slavic peoples. This is an advantage of the national mentality and national character of the Slavs, not its disadvantage.

References:

1. Moskalenko, V. V. (2011). The phenomenon of ethno-mentality: a psychological analysis. Bulletin of V. N. Karazin Kharkiv National University, 985, Issue 48, 78–81.
2. Jung, K. G. (2013). Archetypes and the collective unconscious. Restored from: <https://readeat.com/product/105425-arxetipi-i-kolektivne-nesvidome>
3. Yurkevich, P. D. (2009). The heart and its importance in the spiritual life of a person according to the teachings of the word of God. Philosophy: a textbook (from the origins to the present). (p. 491). Kyiv: Knowledge.

Куцак Елеонора, здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальність 013 «Початкова освіта (Логопедія)», факультет початкового навчання,

Науковий керівник: Оксана Петінова, доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

ПІФАГОРІЙСЬКА МОДЕЛЬ СВІТУ

В історії філософії проблеми, що з'єднують теоретичне мислення і практичну діяльність, були надзвичайно популярними і водночас досить заплутаними. Уся стародавня мудрість сповнена числових міркувань, які іноді змушують нас дивуватися. Їх кількість відзначали поети, філософи, натуралісти, але головний внесок зробили представники піфагорійської школи та їх продовжувачі. Числа є важливими принципами в античній філософії, як в онтології (дозволяє містикам інтерпретувати існування надприродного), так і в космології (числа відображають традицію сприйняття Всесвіту як сферичної гармонії). Незважаючи на обмеженість відомостей про Піфагора та його послідовників, особливо на ранніх етапах їх діяльності, найбільшу увагу вчених привернули пізні піфагорійські доктрини. Коли справа доходить до дослідників та їхніх розробок за останні кілька десятиліть, їх досить багато. Мабуть, найвідомішим з них є Л. Я. Жмуд, історик, ранній дослідник давньогрецької філософії та науки, автор багатьох книг про піфагорійців. Взагалі важлива частина наукового дослідження життя і діяльності Піфагора і піфагоретики в цілому присвячена математичним досягненням цієї школи, в тому числі ідеї числа як універсального принципу [5]. Шестаков розглядає вчення Піфагора про число у контексті поняття гармонії. У певному сенсі це викликає багато питань, у тому числі щодо справжнього погляду на світ Піфагора та його

школи, його головних принципів, особливо місця і ролі в ньому числа та гармонії.

Філософія як любов до мудрості, як вільний вибір способу мислення і як чиста думка посідає серцевинне місце у цій системі координат. Традиційно поняття «філософія» пов'язують з Піфагором, який під філософією розумів прагнення до пізнання природи речей, тоді як філософи – це люди, які прагнуть до мудрості, тобто до найвищого пізнання [1]. Філософія – це безліч тем, пізнавальних схем і моделей, які характеризуються фундаментальністю або докорінністю. При цьому кожний витвір філософської думки претендує на статус культурного явища й тому заслуговує на збереження його неповторності [6]. Знання, які складають мудрість, мають одночасно індивідуальний та універсальний характер. Згодом уявлення про мудрість немовби розщепилося. Прихована в мудрості ідея універсальності й всесильності людського знання постала повною мірою у Піфагора. Саме він зрозумів, що необхідною ознакою знання є його об'єктивність, прилученість до загального ладу буття. На цій основі виникає уявлення про мудрість як знання, що максимальною мірою позбавлене чуттєвої конкретності, як знання «про причини і начала», «про сутність», «про суще як таке взагалі» (Арістотель) [6].

Піфагор Самоський (570-497 рр. до н.е.) – філософ, математик, релігійний і політичний діяч, народився в VI столітті до н.е. в м. Регія на острові Самос. У 18 років Піфагор вирушає до Мілету, де його вчителями були Ферекид, Анаксимандр і Фалес. Саме за порадою Фалеса Піфагор, у віці 20 років, їде до Єгипту, де пробув 22 роки. На 50-му році життя він повернувся на острів Самос. Там його чекали погані новини: владу захопив тиран Полікрат. Піфагору довелося покинути рідне місто і тікати до Південної Італії – м. Кротон. Тут Піфагор став знаменитим, зробив свої відкриття, заснував Піфагорійську школу, в якій було близько 1900 учнів. Доля Піфагора, як і його школи в Кротоні, трагічна. Вороги підпалили дім, де збирались піфагорійці. Чи був там Піфагор, точно не відомо. За іншою версією, Піфагор, втікши від заколотників, загинув у Метапонті, у святилищі муз, де залишався без їжі 40 днів [3]. До філософських наукових начал піфагорійців належить вчення про буття як число. Основу світу вони бачили не в матерії, тим чи іншим чином означеної стихії, а в математичному порядку світу – космосу. Не лише слово філософ як приятель «приятеля мудрості» було впроваджене піфагорійцями, але й слово «Космос» – «порядок», «лад», яке «набирає у піфагорійців значення впорядкованого вищою силою світу» [7].

Світ у філософському розумінні – це вся дійсність в цілому, її минулому, теперішньому та майбутньому. Части́н світу безліч, але світ один. Він є чимось цілим, тобто складає певний ступінь цілісності. Світ перед нами постає у вигляді нескінченних частин, але він ніколи не зводиться до їх суми. Це вже нова якість порівняно з ними. Части́ни тільки й можуть існувати, якщо вони відтворюють ціле, інакше вони не могли би бути частинами жодного цілого. Правда, світ є не просто ціле, а таке ціле, що постійно змінюється, тобто ціле, що безперервно перебуває в процесі становлення [1]. Визначальну роль у світогляді піфагорійців відігравало їхнє вчення про числа. Числа, на їхню

думку, – це початок і сутність світу. Прагнучи виявити цифрові (математичні) характеристики, притаманні моральному і політико-правовим явищам, піфагорійці першими почали теоретично розробляти поняття «рівність». На думку піфагорійців, справедливість виражено у цифрі чотири, оскільки чотири – це перший квадрат (результат множення цифри два на саму себе), а сутність справедливості полягає у відплачуванні рівним за рівне. Під рівністю вони розуміли мінливу мірку для кожного відповідного випадку, а не єдину мірку і загальний масштаб для всіх випадків [3].

В контексті ж даної теми варто зауважити, що явищу гармонії цей філософ надавав особливого значення. Вказаний контекст передбачає аналіз піфагорійського розуміння гармонії у двох взаємопов'язаних аспектах: про співвідношення гармонії та числа і, таким чином, про місце явища гармонії у світобудові; про сутність гармонії та її понятійне визначення. Перший аспект методологічний, другий лежить у сфері онтології [4].

Найвідоміші досягнення давньогрецької культури загалом та інтелектуалістики зокрема нерозривно пов'язані з іменем знаменитого мислителя Піфагора із Самоса. Він жив і творив в епоху, коли тільки зароджувалася західноєвропейська наукова думка, ставши одним із символів Давньої Греції як країни, держави і території, яка дала початок європейській цивілізації. Піфагор увійшов до пантеону видатних людей, які своїм життям та діяльністю прославили не тільки стародавню епоху, але й на віки, а фактично до наших днів визначили розвиток Західної Європи як духовно-світоглядної, соціокультурної, політико-правової спільноти, яка, проявляючи протягом своєї історії відомі етнічні, лінгвістичні, територіальні та низку інших відмінностей, зберегла спільний напрям розвитку і стала нині єдиним соціальним простором [5].

Із записаних творів відомі «Про природу», «Про виховання», «Про державу», «Про світ», «Про душу». Але так як піфагорейці охоче приписували власні задуми Піфагору, бажаючи підкріпити їх його авторитетом і дати їм видимість одвічної премудрості, достеменно не відомо чи твори дійсно належали авторству засновника цього союзу. Але припускається, що сам Піфагор дав початок релігійним, етичним і політичним ідеям. А сумнівним є його ініціаторство наукових ідей піфагорейства, у всякому разі, він не створив усієї піфагорейської науки, яка належить до пізнішої фази у розвитку інтелектуальної культури і була твором багатьох мислителів [3].

Піфагор уперше назвав Всесвіт «Космосом», тобто «порядком», розглядаючи його як єдність неба і землі, богів і людей. Водночас усе існуюче він намагається пояснити за допомогою чисел, містика яких складає основне ядро піфагореїзму. Піфагор постійно звертався до числа, якому він надавав загальної значущості. Античні доксографи зазначають, що «Піфагор шанував науку про числа (=арифметику); він просунув її вперед, вивівши її за межі (практичного) вжитку в торгівлі і порівнюючи всі речі з числами... На його думку, всі речі мають число і між усіма числами є відношення (логос, λογος)». Можливо, вже сам Піфагор (обмеженість джерел не дає змоги стверджувати це категорично) почав «числовим способом» тлумачити окремі речі, душу, твори

мистецтва і весь Космос. Ранні піфагорійці підкреслювали, що всі елементи чисел є елементами всього суцього. Причому спочатку числа нічим не відрізнялися від речей і зберігали суто речову і тілесну природу [2].

З аналізу досліджень поглядів Піфагора та його послідовників видно, що їх більшість концентрується на досягненнях піфагорійців у сфері математики, і це справедливо. Вже в Діогена Лаертського можна зустріти такі думки. Зокрема, він писав таке: «Це він (Піфагор – В. М., С. Д.) довів до досконалості геометрію. Більше всього уваги він приділяв числовому боку цієї науки [5].

Водночас числова теорія Піфагора була тісно пов'язана з діонісійським культом і релігією орфіків (VII-VI ст.), які справили суттєвий вплив на ранній піфагореїзм. Оскільки цей культ з його оргіями й містеріями ніби відтворював надособисте життя природи, на цьому ґрунті ставлення до числа набуло ще більш глибокого містичного змісту. Деякі дослідники наголошують на тому, що піфагорійці співвідносили також число з душею, оскільки воно є саморухоме і має гармонійні відношення (тобто інтервали), інші зазначають, що число визначалося як «перший субстрат» (парадигма) творіння світу чи навіть як знаряддя («орган судження») Бога-Творця [2].

Більше наведено достатньо, на наш погляд, тверджень різних авторів, які показують безсумнівні заслуги піфагорійців у царині математики загалом та обґрунтуванні місця й ролі числа як першоначала, базової засади світу у контексті і матеріального, і духовного. Дозволимо собі припустити, що вирішальну роль у становленні саме такої оцінки математичних заслуг піфагорійців відіграла думка Аристотеля. В «Метафізиці», піддаючи аналізу позицію піфагорійської школи, він зазначав, що «у них, напевно, число приймається за начало і як матерія для речей, і як вираз для їх станів і властивостей, а елементами числа вони вважають парне і непарне, з яких перше є невизначеним, а друге – визначеним; єдине складається в них з того та іншого, воно є і парним, і непарним; число утворюється з єдиного, а різні числа, як було сказано, – це весь Всесвіт». Цей висновок став всезагальним, традиційним і не змінюється протягом усього часу досліджень [5].

Вбачаючи в числових відношеннях сутність усіх речей, станів і чеснот, представники раннього піфагореїзму поєднували у формі числа різні протилежності (наприклад єдність і множинність). Число виражало в них причину, розумну закономірність світу, початок міри, гармонії і пропорції. Це давало змогу стверджувати, що все небо є гармонія і число. Сам Піфагор чи то вчив, що все народжується з числа, чи що все виникає згідно з числом як причини буття. Як би там не було, число в піфагореїзмі набуло сакрального значення і стало об'єктом шанування. Не випадково Піфагор вважав, що щастя (евдемонія) полягає у знанні досконалості чисел [2].

Для послідовного розкриття істоти речей – числа – піфагорійці визначили десять протилежностей, які у власній взаємодії становили підставку всіх речей. Перше значення в парі мало позитивний характер, друге негативний: межа – безмежний, непарне – парне, єдність, одинність – множина, праве – ліве, самець – самка, успокоєне – рухоме, пряме – нерівне, світло – темінь, добро – зло, квадрат – видовжений чотирикутник. Ці парні значення набули у

піфагорійців виду числових алегорій, де число чотири, наприклад, унаочнювало доскональність, було символом справедливості, а число десять мало священне значення [7].

Оскільки число визначалось як збіг протилежностей, обмеженості і безмежності і розумілось як сутність монад, воно наприкінці з'ясується піфагорійцями як «сутність усього», тобто принцип космічних зв'язків, первинна модель творіння світу, «орган судження» Творця. «Оскільки, як їм здавалося, вся решта речей уподібнюється числам, за всією сукупністю своїх характерних властивостей («природи») і числа первинні щодо всієї природи, то вони почали вважати, що елементи чисел суть елементи всіх речей і що весь Всесвіт – гармонія і число», – резюмував Аристотель хід думки піфагорійців.

Велике враження на піфагорійців справило своїми якостями число 36: воно було, з одного боку, сумою кубів трьох перших чисел натурального ряду ($1^3 + 2^3 + 3^3$), а з другого боку – сумою перших чотирьох парних і перших чотирьох непарних чисел: $(2+4+6+8)+(1+3+5+7)=36$. На цій підставі піфагорійці стверджували, що на перших чотирьох непарних і перших чотирьох парних числах був побудований увесь світ (Космос). Тому клятва числом 36 вважалася в них найстрашнішою [2].

Менше говорять про Піфагора як філософа у класичному розумінні, хоча йому навіть приписують формулювання терміна «філософія». Насправді цей давньогрецький вчений обґрунтовував дещо інші засади світу, не просто число. В цьому контексті варто звернутись до його теорії гармонії, котрій філософ надав особливого значення. Цей контекст передбачає аналіз піфагорійського розуміння гармонії у двох взаємопов'язаних аспектах, а саме про співвідношення гармонії та числа і, таким чином, про місце явища гармонії у світобудові; про сутність гармонії та її понятійне визначення. Перший аспект методологічний, другий лежить у сфері онтології [5].

Доказом того, що для Піфагора гармонія – це сутність світу, яка фактично є глибшою за число, служать і висловлювання Аристотеля. Так, у «Метафізиці», фокусуючи свою увагу на вченні піфагорійців, він каже: «Так звані піфагорійці, зайнявшись математичними науками, ... стали вважати їх початками всіх речей. Але в сфері цих наук числа займають від природи перше місце, а в числах вони вбачали, здавалось їм, багато подібних рис з тим, що існує і відбувається, – більше, ніж у вогню, землі і води, наприклад, якась властивість чисел є справедливість, а якась – душа і розум, інша – вдача ... Крім того, вони вбачали в числах властивості і відношення, притаманні гармонійним сполученням. Оскільки, отже, все інше явним чином уподібнювалось числам за всією своєю сутністю, а числа займали перше місце у всій природі, елементи чисел вони припустили елементами всіх речей і весь Всесвіт (визнали) гармонією і числом. І все, що вони могли в числах і гармонійних сполученнях показати узгоджуваним зі станами і частинами світу і з усією світовою будовою, це вони зводили разом і пристосовували (одне до іншого); і якщо у них де-небудь того або іншого не вистачало, вони прагнули (доповнити це так), щоб вся побудова знаходилася в них у суцільному взаємозв'язку» [4].

Аналізуючи погляди Піфагора, а також висловлювання інших філософів про них, стверджуємо, що гармонія, на думку Піфагора, – це найголовніше в існуванні світу і людини. «Що найпрекрасніше? Гармонія», – так характеризує основоположний принцип власного розуміння буття цей давньогрецький мислитель. Гармонія найпрекрасніша тому, що вона є сутністю світу. Як така, вона проявляється на всіх рівнях його існування, у всіх його способах і формах. «Все на світі, винятково все на світі обов'язково є гармонійним. Гармонійні боги, гармонійний космос, тому що все, що складає його моменти, абсолютно узгоджене в єдине та нероздільне ціле. Гармонійні держави, гармонійний цар, тому що від нього виходить сила скріплення всіх людей в одне ціле». В цьому висловлюванні великого грека, до речі, ми бачимо внутрішній зв'язок його поглядів на гармонію з думками Гомера. Останній також писав про скріплення, хоча в контексті виготовлення конкретного предмета (корабля). Піфагор же говорить про здатність царської влади і, очевидно, постаті самого царя скріплювати народ, країну, суспільство в єдине ціле [5].

Висновки. Підбиваючи підсумки сказаного вище видно, що Піфагор і його послідовники, висловлюючи свої погляди на найрізноманітніші питання, що стосуються світу і людського буття, все ж зосереджували свою інтелектуальну і дослідницьку енергію на пошуках першооснов буття що я це робив. У той же час ми наголошуємо на числі та гармонії як таких принципах. Без їх аналізу для піфагорійців було неможливо розглянути, описати та пояснити сам світ у його глобальному та локальному вимірах. Звичайно, сюди входить і людський світ. Хоча сам Піфагор (як і та його послідовники) визнав проблеми числа та гармонії основними принципами, на нашу думку, він все ж відійшов від традиційного розуміння того часу. Число не відповідає воді, вологості Фалеса, повітрю Анаксимена, землі Ксенофана, початок числа Піфагора, є різновидом пропорційності, порядку та симетрії, а також фізичною та метафізичною одиницею вимірювання. У цьому контексті число є універсальним принципом. З іншого боку, такий статус числа як першооснови у Піфагора зумовлений гармонією як першоорганізуючим принципом, тобто як фундаментальним, тотальним, всюдисущим принципом буття.

Список використаних джерел:

1. Вільчинський Ю. М., 'Філософія як любов до мудрості'. [online] Доступно: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6fd3b55b-bb33-44f4-abfb-4bc50bfad124/content>.
2. Дрозд І. П., 2004. 'Число як принцип світобудови і світорозуміння', *Сучасна картина світу: Інтеграція наукового та позанаукового знання*. № 3. С. 62-69.
3. Козіцька Х., 'Філософське вчення і доля Піфагора'. [online] Доступно: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/14815/2/Conf_2008v2_Kozitska_Kh-Filosofske_vchennia_i_dolia_16.pdf.
4. Муляр В.І., 2016. 'Феномен гармонії: концептуальні моделі Піфагора та Геракліта', *Гуманітарний вісник ЗДІА*. № 65. С. 117-126.
5. Муляр В.І., Давидчук С., 2021. 'Число і гармонія: проблема начала в піфагорійській філософії', *Вісник Львівського університету*. № 35. С. 77-85.

6. Саух П.Ю. Філософія : навч. посіб. Житомир : Видавництво Житомирського державного педагогічного університету, 2003. 254 с.

7. Ярошовець В. І., Бичко І. В., Бугров В. А. Історія філософії : підручн. Київ: Парапан 2002. 774 с.

Лазько Антон Вікторович - здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ОНП Філософія, кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського (Одеса)

ЛЮДИНА В ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИНАХ

Економічна свобода на практиці означає право розпочинати або припиняти власну справу, купувати будь-які ресурси, використовувати будь-яку технологію, виробляти будь-яку продукцію і пропонувати її для продажу за будь-якою ціною, вкладати свої кошти на власний розсуд. Слід розуміти, що ці права не забезпечують гарантованого успіху для кожного підприємця. Він може виробляти будь-яку продукцію, встановлювати на неї будь-яку ціну. Проте немає гарантії, що хтось її купить, оскільки споживачі також користуються економічною свободою, тобто свободою особистого вибору, яка не менш важлива, ніж свобода підприємництва. Кожний споживач має право вільно купувати будь-який товар або послугу, пропонувати свої послуги для виконання будь-якої роботи; відмовлятися від будь-якої роботи; використовувати власні ресурси за умови, що не порушує прав інших людей. Ці права свободи також не дають ніяких гарантій, тобто підприємець має право запропонувати свої послуги, але нікого не можна змусити прийняти їх.

Економічні свободи підприємців тісно взаємопов'язані. Коли підприємство в приватному володінні, то зазіхання на свободу підприємництва – це фактично зазіхання на свободу володаря власності. Без економічної свободи не може бути свободи особи [1, с.187].

Підприємцем може бути лише економічно відокремлений, самостійно господарюючий суб'єкт. Економічна свобода неможлива без ринку, так само ринок не може існувати без економічної свободи. Саме ринок через різні механізми функціонування забезпечує реальні умови для економічної свободи підприємця. Іншими словами, ринковий механізм господарювання об'єктивно передбачає свободу господарювання. Економічна свобода має свої основні принципи, а саме: економічну самостійність, економічну відповідальність, економічну рівноправність [1, с.188].

Економічна самостійність полягає в наявності у підприємців права на власність, права на самостійний вибір форми власності та форми господарювання, самостійне планування своєї фінансово-господарської діяльності, вільне розпорядження прибутком, самостійний вибір ресурсів, постачальників та споживачів виробленої продукції, встановлення різних форм, систем та розмірів оплати праці тощо.

ГЕНОЦИД: МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	
<i>Krokhmal Oleksandr</i>	67
NATIONAL MENTALITY: ONTOLOGICAL APPROACH	
<i>Куцак Елеонора, Петінова Оксана Борисівна</i>	69
ПІФАГОРІЙСЬКА МОДЕЛЬ СВІТУ	
<i>Лазько Антон Вікторович</i>	75
ЛЮДИНА В ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИНАХ	
<i>Муся Анастасія, Петінова Оксана Борисівна</i>	77
ФІЛОСОФІЯ ЦИФРОВОЇ ЛЮДИНИ ТА ЦИФРОВОГО СУСПІЛЬСТВА	
<i>Начев Андрій Петрович</i>	79
ФІЛОСОФСЬКЕ ОСМИСЛЕННЯ ГЕНЕЗИ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА	
<i>Окорокова Віра Вікторівна</i>	81
THE MAIN RISKS OF CYBERSOCIALIZATION OF MODERN THE YOUTH	
<i>Паїл Руслан Олексійович, Атаманюк Зоя Миколаївна</i>	84
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ І РОЛЬ МАТЕРІАЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	
<i>Reutskyi Vasyl</i>	85
THE INFLUENCE OF THE FIRST FOUR PRESIDENTS OF UKRAINE ON THE AXIOSPHERE OF UKRAINIAN CULTURE	
<i>Семко Яна Сергіївна</i>	87
КОМУНІКАТИВНИЙ ПРОСТІР СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ	
<i>Солдатенко Олександр Ігорович</i>	89
ІНКЛЮЗІЯ В РАДІО ЯК ЧИННИК РІЗНОМАНІТНОСТІ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ	
<i>Танасюк Дар'я, Петінова Оксана Борисівна</i>	94
ФІЛОСОФІЯ І НАЦІОНАЛЬНІСТЬ (НА ПРИКЛАДІ ФРАГМЕНТІВ ПРАЦЬ М. МАКСИМОВИЧА, В. ЛИПИНСЬКОГО, М. ХВИЛЬОВОГО, Д. ЧИЖЕВСЬКОГО, М. ШЛЕМКЕВИЧА)	
<i>Чайка Анна Сергіївна, Атаманюк Зоя Миколаївна</i>	99
РОЗУМІННЯ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ЛЮДИНИ	
<i>Шешеня Катерина, Петінова Оксана Борисівна</i>	103
ЩО ТАКЕ ПОСТУП? СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКА ТЕМАТИКА В ІВАНА ФРАНКА (НА ПРИКЛАДІ ВИБРАНИХ ТВОРІВ)	
<i>Усатюк Ігор Миколайович</i>	107
ЕВОЛЮЦІЯ РОЛІ ЛЮДИНИ В СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ	